

پیدایش انسان

کتاب پیش روی مجموعه‌ای است از دیدگاه‌های رایج درباره‌ی منشأ انسان از منظر دیرین‌انسان‌شناسی و باستان‌شناسی، در زمینه‌ی پرسش محوری «ما چگونه ما شدیم؟». گرچه هنوز پرسشهای بسیاری درباره‌ی منشأ انسان مطرح است، داده‌ها به روشنی حاکی از این است که پنج مرحله در مسیر «مدرن شدن» زیستی و رفتاری انسان وجود داشته است؛ مراحل پنج‌گانه سیر تطور انسان عبارت‌اند از:

- مرحله‌ی نخست در سیر تطور انسان، نخستین انشقاق اجداد انسان ریختها از اجداد شامپانزه‌ها، حدود 8 تا 5 میلیون سال پیش ...؛

- دومین مرحله، انشقاق جنس انسان (Homo) از یکی از گونه‌های استرالوپیتکوس، حدود 4/3 میلیون سال پیش ...؛

- آغاز سومین مرحله با پیدایش انسان کارگر (انسان راست قامت؟) و تبردستی‌های آشولی در 7/1 میلیون سال پیش در شرق آفریقا ...؛

- و شاید چهارمین دگرگونی پیدایش انسان هایدلبرگ، حدود 700 تا 600 هزار سال پیش در جنوب آفریقا باشد - که همزمان با انتقال از سنت ابزارسازی آشولی قدیم به جدید است - و آن را نشانهای در سیر تطور انسان می‌دانند؛

- پنجمین و واپسین مرحله‌ی سیر تطور انسان، پیدایش انسان هوشمند (انسان مدرن)، حدود 160 هزار سال پیش در آفریقا و متعاقباً خروج او از این قاره در 50 هزار سال پیش است.

تاریخ تحول نوع انسان از 5 تا 4 میلیون سال پیش تا آغاز اهلی کردن جانوران و گیاهان (حدود ده‌هزار سال پیش) بحثی دلکش است که دانستن آن برای همه، به‌ویژه باستان‌شناسان، ضروری است.

کتابی که در دست دارید یکی از نخستین گام‌ها در پاسخ به این پرسش‌ها است، و حاوی مجموعه‌ای از مقاله‌هایی است که بهترین دانشمندان انسان‌شناسی تحولی آنها را نوشته‌اند تا دیدی به نسبت عمیق از تحول اندامی، معیشتی، و فرهنگی نوع انسان به زبانی علمی و در عین حال ساده بیان شود.

اگر این کتاب با دقت خوانده شود و در نتیجه‌گیری‌های آن تأمل شود و پیوندهای رفتاری و معیشتی نیاکان اولیه‌ی ما با فرزندان ده‌هزار سال اخیرشان از زاویه‌ی تحولی دیده شود، چه بسا دانشجویان باستان‌شناسی را قادر خواهد کرد تا از مطالعه‌ی سطحی و مکانیکی بازمانده‌های مادی نیاکان، به پژوهش در رفتار انسان‌های واقعی‌ای برسند که خالق این بازمانده‌ها بوده‌اند.

برگرفته از مقدمه‌های کتاب